

Ольга Мельниченко
ORCID iD 0000-0002-5297-9551

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії педагогіки,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
Педагогічний інститут, бульвар І. Шамо 18/2
e-mail.melnychenko@kubg.edu.ua

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ СВІТУ

Стаття присвячена аналізу наукових досліджень кращих університетів світу, що здійснюють підготовку в галузі освіти, та їх впливу на якість навчання. За основу аналізу покладено результати рейтингу QS World University Rankings в галузі освіти, який визначив десятку кращих університетів світу в 2019 році, що готують спеціалістів в галузі освіти. В статті виокремлені як загальні напрями та теми наукових досліджень, так і специфічні, притаманні кожному університетові. Авторка розкриває особливості дослідницької роботи кращих університетів світу з освітньої галузі та її взаємозв'язок з якістю навчання. Особливу увагу приділено критеріям якості (успішності) діяльності університетів, і з наукових досліджень зокрема. В статті підкреслено, що аналіз досліджень в галузі освіти кращих університетів світу як умова забезпечення якості навчання, може бути дуже корисним для розвитку освіти (і не тільки педагогічної) в Україні. Відзначено, що високий рівень досліджень у галузі освіти допоможе українській освіті досягти сучасної якості навчання, здійснювати її на дослідницькій основі та набути практико орієнтованого характеру.

Ключові слова: *якість навчання, критерії оцінки якості навчання, дослідження в галузі освіти, дослідницький університет, рейтинг кращих університетів світу, підготовка в галузі освіти.*

© Мельниченко О., 2020 рік

<https://doi.org/10.28925/2312-5829.2020.1.13>

Стрімкий розвиток науково-технічних процесів по всьому світі, модернізація науки як поняття у цілому, можливість прогнозувати та аналізувати події у майбутньому відкривають надзвичайні можливості для здійснення наукових досліджень у вищій освіті та в університетах зокрема. Завдяки дослідженням розробляються нові методи пізнання, його аналізу та вдосконалення. Беззаперечним

є той факт, що якість вищої освіти, конкурентоспроможність університетів та їх випускників безпосередньо залежить від розвитку наукових досліджень.

В сучасних умовах характер наукового дослідження, а також підхід до вивчення явищ природи та суспільства різко змінився. Інтеграційні процеси є однією з характерних рис сучасного етапу розвитку наукових досліджень та науки, які впливають як на якість вищої освіти в цілому, так і на напрями та теми наукових досліджень університетів. Сьогодні можна говорити про те, що кращі університети світу – це *дослідницькі університети*, що мають вагомі наукові здобутки, здійснюють дослідницьку та інноваційну діяльність, забезпечують інтеграцію освіти та науки з виробництвом, беруть участь у реалізації міжнародних проектів і програм. Статус дослідницького університету підкреслює підвищення його ролі як центру освіти і науки, підготовки висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, упровадження в практику наукових досягнень, технічних і технологічних розробок, реалізації разом з іншими вищими навчальними закладами та науковими установами спільних програм за пріоритетними напрямками фундаментальних і прикладних наукових досліджень. (Steven Sample, *The Research University of the 21st Century*).

У світовій освітній практиці *дослідницький університет* – це такий університет, який вважає своєю місією та головною діяльністю наукові дослідження, при чому не залежно від того, чи є університет державної або приватної форми власності, а також від джерел його фінансування. На сьогодні серед дослідницьких університетів перебувають найвідоміші університети світу. В багатьох із цих університетах бакалаврські курси часто є академічними, а не професійними за своїм характером, і, можливо, не готують студентів до конкретної кар'єри, але майже всі роботодавці цінують випускників саме науково-дослідних університетів, оскільки вони навчають фундаментальним життєвим навичкам, таким як критичне мислення та креативний підхід. Слід відзначити, що в усьому світі науково-дослідні університети – це переважно державні університети, за винятком США та Японії. (John Taylor, *Managing the Unmanageable*).

Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

Мета статті – проаналізувати наукові дослідження в галузі освіти як умову забезпечення якості навчання в університетах світу; визначити та проаналізувати основні напрями наукових досліджень кращих університетів світу, що здійснюють підготовку в освітній галузі. З метою статті пов'язані й наступні **завдання**: 1) визначити загальні та відмінні напрями наукових досліджень у галузі освіти; 2) виявити особливості наукових досліджень кращих університетів світу.

Світовий досвід у сфері досліджень у галузі освіти. Слід зазначити, що концепція сучасного науково-дослідного університету вперше виникла в Німеччині на початку 19 століття, коли Вільгельм фон Гумбольдт почав відстоювати своє бачення університетської освіти: єдність викладання та наукових досліджень, як основи якісної освіти. З цього моменту концепція науково-дослідного університету охопила усі регіони світу і набула сучасного змісту. Американський дослідник Джон Тейлор визначив ключові характеристики успішних дослідницьких університетів, серед яких є наступне:

- наявність фундаментальних та прикладних досліджень за сучасними напрямками та темами;
- проведення науково-дослідної роботи, орієнтованої на практичні результати дослідження;
- широкий діапазон навчальних дисциплін, що входять в освітню програму за будь-якої спеціальністю;
- висока частка післядипломних наукових програм дослідження;
- високий рівень зовнішнього доходу університету, який забезпечується впровадженням результатів наукових досліджень;
- міжнародне визнання результатів дослідження та перспективи їх подальшого розвитку (John Taylor, The Road to Academic Excellence).

Дещо інший підхід до основних характеристик успішних дослідницьких університетів пропонує американський дослідник Філіп Альтбах – директор-засновник Центру міжнародної вищої освіти Бостонського коледжу. Він визначає

інший, хоча і схожий, набір основних характеристик, які повинні мати університети для успішної наукової діяльності:

- бути на вершині академічної ієрархії (рейтингу) в диференційованій системі вищої освіти та отримувати відповідну підтримку від держави та громадськості;
- бути університетом (переважно) державної форми власності;
- мати сталі зв'язки з позауніверситетськими науково-дослідними установами, що робить університет більш конкурентоспроможним;
- здійснювати фінансування на наукові дослідження більше, ніж інші університети, щоб залучити кращих працівників та студентів та підтримати дослідницьку інфраструктуру;
- мати адекватний та стабільний бюджет;
- отримувати дохід від інтелектуальної власності;
- мати сучасне обладнання та необхідні засоби для здійснення наукових досліджень;
- розвивати автономію та академічну свободу університету (Altbach Philip G, *Complexity of Higher Education*).

Варто наголосити, що в контексті освітньої системи США дослідницькі університети демонструють цінності інтелектуальної свободи, ініціативи та творчості, досконалості та відкритості, інтегрують навчання в аспірантурі з науковими дослідженнями (The Road to Academic Excellence, p.40.)

Існує багато глобальних рейтингів оцінки якості діяльності університетів світу, які базуються на певних критеріях, перш за все на аналізі стану наукових досліджень. Найбільш відомим, авторитетним та об'єктивним у освітньому середовищі вважається рейтинг QS World University Rankings. Цей всесвітній рейтинг у 2019 році включав 1011 науково-дослідних університетів. За результатами рейтингу найбільший відсоток у ньому займають університети Європи – 39,9%, далі Азійсько-Тихоокеанський регіон – 26,5%, США та Канада – 18,1%, Латинська Америка – 9,3% та Близький Схід та Африка – 6,4%. Крім того, усі регіони, окрім Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

Близького Сходу та Африки, були представлені у топ-100 університетів. Найбільша кількість нових учасників рейтингу було представлено університетами зі Східної Європи та Близького Сходу. Якщо наводити статистику за окремими країнами, то найбільша кількість університетів, що потрапили до рейтингу – це університети США (156), далі Великобританії – 76, Німеччини – 45, Японії – 44. Топ-200 рейтингу демонструє аналогічну картину: США – 48 університетів, Великобританія – 29 університетів та Німеччина – 12 університетів.

Аналіз напрямів дослідження в галузі освіти кращих університетів світу.

Згідно QS World University Rankings у десятці кращих університетів світу, що здійснюють підготовку в галузі освіти, в 2019 році є:

1. Університетський коледж Лондона (UCL), (Великобританія)
2. Гарвардський університет (США)
3. Стенфордський університет (США)
4. Оксфордський університет (Великобританія)
5. Кембриджський університет (Великобританія)
6. Гонконзький університет (Гонконг)
7. Університет Торонто (Канада)
8. Університет Берклі, Каліфорнія (США)
9. Колумбійський університет, Нью-Йорк (США)
10. Університет Каліфорнії, (Лос Анджелес) США

Аналіз тем досліджень у галузі освіти кращих університетів світу дозволяє виокремити як загальні напрями та теми наукових досліджень, так і специфічні, притаманні кожному конкретному університетові. Джерелом для написання статті слугували офіційні сайти кращих університетів світу, особливо та інформація, що стосується здійснення наукових досліджень. Особливістю дослідницької роботи усіх кращих університетів світу є:

- безпосередній зв'язок результатів дослідження з практичною діяльністю та їхньою імплементацією;
- співпраця кращих університетів за однією темою дослідження;

- залучення до дослідження фахівців із різних сфер діяльності та спеціальностей;
- яскраво виражений міждисциплінарний та мультидисциплінарний характер педагогічних досліджень;
- тісний зв'язок з громадськістю та мас-медіа;
- публічність, відкритість результатів дослідження;
- великий відсоток залучення студентів до наукових досліджень тощо.

На наш погляд, аналіз досліджень у галузі освіти кращих університетів світу може бути дуже корисним для розвитку освіти (і не тільки педагогічної) в Україні. Із перегляду тем досліджень можна виокремити ті, які частіше за все зустрічаються в переліку університетів. У цьому разі ми маємо на увазі не стандартні загальні теми педагогічних досліджень на кшталт: освітня політика, організація та вдосконалення навчання, розробка стандартів навчання, дидактика навчання тощо. Вони присутні в наукових дослідженнях кращих університетів, але найважливіше місце займають теми дослідження, що характеризують сучасний етап розвитку освіти в світі, зі всіма її особливостями, впливами та головними трендами. Наприклад, майже всі кращі університети світу досліджують проблему прав людини та справедливості в освіті. Яскравим взірцем такого дослідження може слугувати наукова тема Педагогічного інституту Гонконгського університету **«Справедливість та соціальна справедливість в освіті»**. Дослідники вважають, що є багато питань і проблем справедливості та соціальної справедливості в освітянській політиці, розробці та реалізації навчальних програм, а також у навчальній практиці на рівні школи та класу. Крім того, вони відмічають, що справедливість та соціальна справедливість є важливою основою та умовою для створення егалітарного, демократичного та справедливого суспільства. І хоча освіта відображає, вбудовує та потенційно відтворює нерівні, несправедливі суспільні відносини, вона також має силу бути агентом позитивних соціальних змін, що ведуть до становлення більш рівноправного та справедливого суспільства. Тому дуже важливим завданням сьогодення є зробити освіту засобом просування справедливості, рівності та

Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

соціальної справедливості в суспільстві загалом, а також допомогти школам бути дбайливими та інклюзивними навчальними закладами, де учні бачать і відчують рівність та соціальну справедливість у своєму повсякденному житті.

Дослідження вивчають і пояснюють, як освіта, навчальний план та мова відображають ідеології домінуючих груп, використовуючи їх як інструменти суспільного та культурного виробництва та відтворення і продовження їхнього домінування. Метою проекту є надання теоретичної інформації щодо економічних, соціальних та освітніх нерівностей, а також виокремлення методів, завдяки яким вони можуть бути полегшені чи мінімізовані. Це все сприяє захисту громадянських свобод, забезпечує певні можливості для конкуренції у соціально бажаних речах (наприклад: освіта, влада, багатство та статус), стверджує толерантність до різноманітності та сприяє справедливому й розумному розподілу ресурсів. Цей проект допомагає розробникам освітньої політики та навчальних програм вирішувати проблеми справедливості та соціальної справедливості у своїй роботі, а також підтримує директорів і вчителів у бажанні зробити школи середовищем, у якому не терплять дискримінації та утиску в будь-якій формі. В свою чергу студенти отримують різного рівня та потреб знання, вміння та навички, які дозволять зробити їх активними та відповідальними громадянами, що беруть участь у перетворенні суспільства. Проект заохочує викладачів навчати студентів поважати людську гідність та відмінності; сприяти справедливості та рівності в сім'ї, на робочому місці та в суспільстві; захищати нужденних та знедолених; кинути виклик існуючим соціальним нерівностям тощо.

Іншою важливою темою, що об'єднує кращі університети, є тема формування критичного мислення та навиків критичної медіаграмотності у студентів та учнів. Прикладом таких досліджень може слугувати **Програма навчання вчителів методам формування навиків критичної медіаграмотності в учнів та студентів Педагогічного коледжу Університету Каліфорнії у Лос Анджелесі, США**. Програми навчання вчителів у Каліфорнійському університеті в Лос-Анджелесі концентрують увагу дослідників на необхідності розвитку навичок критичного мислення, щоб

розшифрувати шквал реальних і альтернативних фактів в засобах масової інформації. Мета програми – показати учням як можна **деконструювати медіа**, створити свою власну альтернативу отриманим повідомленням та відокремити підроблені новини від фактів. Учасники проєкту співпрацюють із Мережею некомерційних комунікацій і ЗМІ, групами педагогів, журналістів і експертів у галузі засобів масової інформації, щоб обговорити відповідні обов'язки громадськості та засобів масової інформації щодо «підроблених новин» і альтернативних фактів. Програма підкреслює, що головним завданням є навчання критичної медіаграмотності вчителів, які навчають дітей бути критичними у своєму мисленні та скептично ставитися до будь-якої інформації, як-то від вчителя або з веб сайту. Такий підхід допоможе здійснити перехід від цензури до розширення прав і можливостей демократичного суспільства.

Схожа програма дослідження є в Педагогічного інституту Кембриджського університету, Великобританія – **Підключення наукової розвідки до аналізу інформації у ЗМІ**. Цей дослідницький проєкт навчає дітей початкових класів мислити критично, аналізувати та оцінювати докази, використовувати різні типи міркувань для пояснення фактів. Завдяки цьому учні зможуть навчитися критично оцінювати інформацію з Інтернету.

Не можна не звернути увагу на багаторівневий та довгостроковий науковий проєкт дослідження Педагогічної школи Університету Берклі (Каліфорнія, США), який присвячено розвитку писемності англійською мовою, починаючи зі школи, продовжуючи в університеті та до можливості професійно займатися письменництвом. Цей проєкт підіймає дуже важливу тему сьогодення – невміння письмово виражати свої думки та роботи письмові завдання (звіти, бакалаврські або магістерські роботи, написання інструкцій, листів тощо) як молодого покоління, так і інших верств населення Сполучених Штатів Америки. **Проєкт професійного розвитку письма в школах району затоки (Каліфорнія)** розроблено для підготовки вчителів, що покликані сприяти професійному розвитку писемності. Проєкт передбачає навчання писемності як процесу (від писання, коректування,

Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

редагування до публікації); перехід на єдині державні стандарти письма; зосередження на написанні інструкцій; ефективне використання технологій навчання письма; розробка методів викладання загальних текстових типів основних стандартів письма; ефективна інтеграція граматики; оцінка письма студентів всіх рівнів навчання; задоволення потреби студентів в оволодінні академічною мовою (усною та писемною); використання письма для навчання.

Попередній проєкт логічно продовжується та підтримується наступними: **Каліфорнійський проєкт читання та літератури і Національний письменницький проєкт.**

Усі перераховані проєкти проникнуті головними принципами:

- вчителі на кожному рівні – від дитячого садка до коледжу – є агентами реформ; університети і школи є ідеальними партнерами для інвестування в цю реформу за допомогою професійного розвитку;
- писемності можна і потрібно вчити, а не просто проходити на кожному рівні навчання; програми професійного розвитку повинні надавати вчителям можливість працювати разом, щоб зрозуміти весь спектр розвитку писемності в різних класах та предметних галузях;
- знання про навчання писемності надходять з багатьох джерел: теорія і дослідження, аналіз практики та досвід мови; ефективні програми професійного розвитку надають вчителям постійні можливості для написання і систематичного вивчення теорії, дослідження і практики;
- не існує єдиного правильного підходу до навчання письму; проте деякі практики виявляються більш ефективними, ніж інші;
- вчителі, які добре обізнані і ефективні в своїй практиці, можуть бути успішними вчителями інших викладачів, а також партнерами в галузі досліджень, розробок і впровадження у сфері освіти; у сукупності вчителі-лідери – це найбільший ресурс для реформи освіти.

На наш погляд, цей проєкт є дуже корисним для вивчення української писемності та мови взагалі для всіх рівнів населення нашої країни. Для досягнення

цієї мети можна об'єднати темою наукового дослідження декілька університетів, що здійснюють підготовку в цій галузі, та залучити до виконання проєкту засоби масової інформації та громадськість.

Прикладом міждисциплінарних та мультидисциплінарних досліджень є проєкт наукового дослідження **Лабораторія нейронауки для освіти** Педагогічного факультету Університету Гонконга. Лабораторія прагне до інновацій в освіті, використовуючи передові досягнення в області нейробиології і нейротехнології. Її значення полягає у розробці методів підвищення здатності до навчання і самоефективності, а також підвищення ефективності викладання та інформування щодо освітньої політики. Будучи частиною педагогічного факультету, лабораторія використовує унікальний підхід – проводить дослідження в галузі нейробиології, які починаються з реальних освітніх завдань. Дослідження відбуваються за участю представників факультетів соціальних наук, інженерії, освіти, мистецтва і медицини.

Аналогічні дослідження здійснюються в Педагогічному коледжі Університету Каліфорнії, Лос Анджелес, США – **Дослідження нових технологій візуалізації мозку**. Знання, що потрапляють до школярів та студентів, створюють певну картину світу та її усвідомлення. Нова технологія візуалізації мозку може прокласти шлях новій науці, яка допоможе зрозуміти та схарактеризувати процес навчання та мислення дітей та дорослих. Врешті-решт, це може допомогти педагогам зробити революцію в освітньому процесі та в аудиторіях зокрема. В програмі беруть участь представники міждисциплінарних галузей науки.

Ціла низка тем наукового дослідження Педагогічного факультету Кембриджського університету (Великобританія) присвячена проблемам культури, її розвитку, релігії та міжрелігійним проблемам. Наприклад, програма **Діалог та аргументація культурного навчання в школах**, метою дослідження якої є вивчення взаємозв'язку між знанням, навчанням та культурою в освітньому середовищі школи; та проєкт **Міжнародні проблеми релігійної освіти: викладання власної та інших релігій у школі**. Такі проєкти дозволяють Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

формувати у навчальному середовищі толерантність до інших культур, релігій та їхніх представників. Тематика цих проєктів є дуже корисною для України, яка знаходиться у стані війни та втрати певної території, а також великої кількості переміщених людей.

Не менш цікавим для освітян України є проєкт педагогічного коледжу Колумбійського університету (Нью-Йорк, США) – **Проєкт прискорених шкіл**. Головною ідеєю проєкту є розробка комплексного підходу до шкільних змін, спрямованого на покращення навчання дітей в ситуаціях ризику (неуспішності, відставання тощо). Замість того, щоб розміщати учнів у виправні класи, *прискорені шкільні співтовариства* – персонал, батьки, адміністратори, учні, представники районних відділень і члени місцевої громади – прискорюють навчання, надаючи всім учням складні завдання, які традиційно призначалися тільки для учнів, що визначалися як обдаровані і талановиті. Традиційно учні з груп ризику піддаються корекційним заняттям, які уповільнюють темпи навчання і спрощують зміст навчальної програми. Хоча ця практика виправлення призначена для того, щоб учні могли наздогнати своїх однолітків. Дослідження показують, що виправлення фактично змушує учнів все більше відставати від основного напрямку. Таким чином, замість виправлення, прискорені школи покладають великі надії на кожного учня і надають кожному учню потужний навчальний досвід, який підкреслює складні і захоплюючі дії, релевантний зміст і активне розкриття цілей навчальної програми. Дослідники, оцінюючи і розмірковуючи про сучасний статус школи, прагнуть об'єднати шкільне співтовариство навколо його власного бачення ідеальної школи і надати кожному члену суспільства можливість брати участь у створенні цієї школи. Таким чином, прискорені школи перетворюються в «школи мрії». Саме про такі школи мріють батьки та бажають аби їх діти навчалися в них.

Висновок. Стислий аналіз наукових досліджень кращих університетів світу, що здійснюють підготовку в галузі освіти, дозволяє виокремити як загальні напрями досліджень, так і специфічні, притаманні кожному університетові. Крім того, науковій діяльності цих університетів притаманні певні характерні особливості, що

й виводять їх у ранг найкращих, та демонструють зв'язок між рівнем наукових досліджень в університеті та якістю його навчання. Усе вищенаведене дозволяє критично оцінити досвід кращих університетів світу щодо наукових досліджень в галузі освіти та втілити світовий досвід в освітній процес вищої школи України та підвисити якість навчання в університетах країни.

References

- Steven, Sample (2002) *The Research University of the 21st Century: What Will it Look Like?* <https://about.usc.edu/steven-b-sample/speeches/the-research-university-of-the-21st-century-what-will-it-look-like/>
- John, T. (2006) Managing the Unmanageable: The Management of Research in Research-Intensive Universities. *Higher Education Management and Policy* 18 (2), 1–25
- John, T. (2006) *The Road to Academic Excellence: The Making of World-Class Research Universities*. http://www.finhed.org/media/files/02-Taylor_-_Managing_the_Unmanageable.pdf
- Altbach, Philip G, (2013). The Complexity of Higher Education: A Career in Academics and Activism. Boston: The Boston College, Center for International Higher Education).
- The Road to Academic Excellence: The Making of World-Class Research Universities, 2012, National Academies Press, p.40.
- QS World University Rankings. https://www.google.com/search?q=QS+World+University+Rankings.&rlz=1C1CHZL_ruUA748UA748&oq=QS+World+University+Rankings.&aqs=chrome

НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАНИЯ КАК УСЛОВИЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБУЧЕНИЯ В УНИВЕРСИТЕТАХ МИРА

Ольга Мельниченко, кандидат исторических наук, доцент,
доцент кафедры теории и истории педагогики,
Киевский университет имени Бориса Гринченко,
Педагогический институт, бульвар И. Шамо 18/2, 02154 Киев, Украина,
melnynchenko@kubg.edu.ua

Статья посвящена анализу научных исследований лучших университетов мира, которые осуществляют подготовку в сфере образования, а также их влияния на качество обучения. За основу анализа взяты результаты рейтинга QS World University Rankings за 2019 год в области образования, который определил десятку лучших университетов мира, что осуществляют подготовку специалистов

Наукові дослідження в галузі освіти як умова забезпечення якості навчання в університетах світу

в области образования. В статье выделены как общие направления и темы научных исследований, так и специфические, присущие каждому конкретному университету. Автор раскрывает особенности исследовательской работы лучших университетов мира в области образования и их связь с качеством обучения. Особое внимание уделяется критериям качества (успешности) деятельности университетов, в частности в сфере научных исследований. В статье подчеркивается, что анализ исследований в области образования лучших университетов мира как условие обеспечения качества обучения, может быть очень полезным для развития образования (и не только педагогического) в Украине. Отмечается, что высокий уровень исследований в области образования, поможет украинскому образованию достичь современного качества, осуществлять его на исследовательской основе и приобрести практически ориентированный характер.

Ключевые слова: качество обучения, критерии оценивания качества обучения, исследования в области образования, исследовательский университет, рейтинг лучших университетов мира, подготовка в области образования.

SCIENTIFIC RESEARCH IN THE EDUCATION FIELD AS A CONDITION OF PROVIDING QUALITY OF STUDY IN UNIVERSITIES OF THE WORLD

Olga Melnychenko, PhD (Histori), Associate Professor,
Department of Theory and History of Pedagogy,
Boris Grinchenko Kiev University,
Pedagogical Institute, 18/2 I. Shamo Boulevard, 02154 Kiev, Ukraine,
melnychenko@kubg.edu.ua

The article is devoted to the analysis of scientific researches of the best universities in the world providing training in the field of education and their impact on the quality of education. The analysis is based on the results of the QS World University Rankings in Education, which identified the top ten universities in the world in 2019, which train specialists in education. In the article the general directions and topics of scientific researches, as well as specific ones, specific to each university are highlighted. The author reveals the peculiarities of the research work of the best universities in the world in the field of education and its relationship with the quality of education. Particular attention is paid to the criteria of quality (success) of the activities of universities, and research in particular. The article emphasizes that analyzing the educational research of the best universities in the world as a condition of ensuring the quality of education can be very useful for the development of education (and not just pedagogical) in Ukraine. It is noted that a high level of educational research will help Ukrainian education to achieve modern quality of study, to provide it on a research basis and to become practically oriented.

The author defines the key characteristics of successful research universities, including the following: • availability of basic and applied research in contemporary areas and topics; • carrying out research work focused on the practical results of the research; • a wide range of disciplines included in the educational program in any specialty; • a high proportion of postgraduate research programs; • high level of external

income of the university, which is ensured by the implementation of research results; • international recognition of research findings and prospects for their further development.

According to the QS World University Rankings, the top ten universities in the world that provide training in education are: 1. University College London, (UCL), (United Kingdom); 2. Harvard University, (USA); 3. Stanford University (USA); 4. University of Oxford, (United Kingdom); 5. University of Cambridge, (United Kingdom); 6. University of Hong Kong, (Hong Kong); 7. University of Toronto, (Canada); 8. Berkeley University, California, (USA); 9. Columbia University, New York, (USA); 10. University of California (Los Angeles), USA

By looking at research topics, you can distinguish topics that are most commonly found in universities. In this case, we are referring to non-standard general topics of pedagogical research such as: educational policy, organization and improvement of training, development of standards of teaching, didactics of learning, etc. They are present in the scientific research of the best universities, but the most important place is occupied by the research topics that characterize the current stage of development of education in the world, with all its features, influences and main trends. For example, almost all the best universities in the world are researching on human rights and equity in education. A striking example of such research can be the scientific theme of the Pedagogical Institute of Hong Kong University "Justice and Social Justice in Education".

Another important theme that unites the best universities is the topic of developing critical thinking and developing critical media literacy skills for students and students. An example of such research is the Teachers' Training Program for Critical Media Literacy Skills in Students at the Teachers at the University of California, Los Angeles, USA.

Keywords: *quality of education, criteria for evaluation of quality of education, research in the field of education, research university, ranking of the best universities in the world, training in the field of education.*

Стаття надійшла до редакції 28.12.2019

Прийнято до друку 27.02.2020